

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobkyně: **SITCOM.CZ, s.r.o.**
nám. Svobody 1553/2, 669 02 Znojmo

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
Žerotínovo nám. 3, 601 82 Brno

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2024, č. j. JMK 165963/2024,
takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2024, č. j. JMK 165963/2024, *se ruší* a věc *se vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný *je povinen* zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 5 288 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobkyně dostala pokutu za to, že vozidlo, které provozuje, neoprávněně stálo na chodníku. Žalovaný se však dopustil několika nepřesností při rozhodování o jejím odvolání. Proto soud jeho rozhodnutí zrušil a věc mu vrátil, aby je mohl napravit.

II. Rozhodnutí správních orgánů

2. Dne 26. 1. 2024 zhruba v 15:45 stálo vozidlo provozované žalobkyní nedovoleným způsobem na chodníku na ulici Pražská ve Znojmě. Protiprávní jednání zjistila znojemská

městská policie. Při pořizování fotodokumentace se na místo dostavil pan B. Z. Městská policie ho v poznámkách v oznámení dopravního přestupku označila jako řidiče vozidla, který si byl nakoupit v trafice, u níž auto stálo. S vyřešením přestupku na místě ani s právní kvalifikací nesouhlasil. Městská policie proto postoupila věc Městskému úřadu Znojmo (*městský úřad*). Na titulní stránce oznámení přestupku označila pana Z. jako podezřelého. Na přiložené fotodokumentaci je právě pan Z. Ve vozidle ani kolem něj není viditelná žádná jiná osoba.

3. Dne 4. 3. 2024 městský úřad zahájil řízení a předvolal pana Z. na 8. 4. 2024 na ústní jednání. Dne 20. 3. 2024 se pan Z. dostavil na městský úřad a požádal o nahlédnutí do spisového materiálu. Kompletní správní spis si ofotil. K ústnímu jednání dne 8. 4. 2024 se však bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu nedostavil. Proběhlo proto v jeho nepřítomnosti.
4. Usnesením ze dne 10. 4. 2024 městský úřad rozhodl o zastavení řízení ve věci přestupku, kterého se měl dopustit pan Z. Spáchání přestupku, o němž se vedlo řízení, se mu totiž neprokázalo. Městský úřad neměl dostatek podkladů ke zjištění skutkového stavu věci, aby o něm nebyly žádné pochybnosti.
5. Městský úřad zjistil, že provozovatelem vozidla je žalobkyně. Příkazem ze dne 13. 5. 2024 jí proto uložil pokutu ve výši 2 000 Kč, protože jako provozovatelka vozidla nezajistila, aby se při užití vozidla dodržovaly povinnosti řidiče a pravidla silničního provozu. Proti tomuto příkazu podala žalobkyně včasný odpor. Městský úřad tedy pokračoval v řízení a stanovil jí lhůtu 15 dnů k využití práva navrhnout důkazy, činit jiné návrhy a vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí. V oznámení o pokračování řízení i v uvedeném příkazu městský úřad zmiňuje, že protiprávní jednání spáchal *nezjištěný řidič*.
6. Dne 9. 7. 2024 se žalobkyně vyjádřila k podkladům. Dalo se podle ní pochybovat o naplnění formálního znaku přestupku. Materiální znak pak úplně chybí. Také uvedla, že vozidlo měl svěřené její zaměstnanec pan Z. a jednalo se o zastavení v krajní nouzi. Upozornila městský úřad, že ji jako provozovatelku vozidla nevyzval k udání řidiče, a proto celé řízení stíhá vada, pro kterou by se mělo neprodleně zastavit. Kromě toho žalobkyně požádala o nařízení ústního jednání.
7. Městský úřad usnesením ze dne 17. 7. 2024 zamítl žádost žalobkyně o nařízení ústního jednání. Městská policie daný přestupek řádně zadokumentovala a pořídila fotodokumentaci k protiprávnímu jednání. Fotografie potvrzují, že se jedná o vozidlo žalobkyně. Je z nich také jasné, že vozidlo stálo na chodníku, kde to dopravní značka nepovoluje. Důkazy se časově i obsahově shodují. Žalobkyně sice tvrdila, že měl tehdy vozidlo svěřené pan Z. S ním ovšem městský úřad již vedl řízení jako s podezřelým řidičem uvedeným v oznámení o přestupku. Pan Z. se ovšem nedostavil k ústnímu jednání. Proto městský úřad návrh žalobkyně zamítl. Žalobkyně se proti tomuto usnesení neodvolala.
8. Rozhodnutím ze dne 4. 9. 2024, č. j. MUZN 199447/2024/Au, městský úřad shledal žalobkyni vinnou z přestupku provozovatele kvůli neoprávněnému stání jejího vozidla a uložil jí pokutu 2 000 Kč („rozhodnutí městského úřadu“). Přímo z oznámení o přestupku bylo zřejmé, že vozidlo provozované žalobkyní v daném místě stálo. Jako možného podezřelého řidiče městská policie uvedla pana Z. Sdělila městskému úřadu úplné údaje o totožnosti možného řidiče vozidla, jako o osobě podezřelé. Jelikož se však pan Z. bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu nedostavil, tak městský úřad neměl dostatek podkladů ke zjištění skutkového stavu věci. Řízení proto zastavil, protože se obviněnému

nepodařilo spáchání skutku prokázat. Tím byla splněna podmínka projednatelnosti přestupku provozovatele podle § 125f odst. 5 písm. b) zákona o silničním provozu.

9. K námitce žalobkyně, že se jednalo o zastavení v krajní nouzi, městský úřad uvedl, že se pan Z. mohl k věci již vyjádřit na místě, následně při nahlížení do spisu a také při ústním jednání. Ani jednou však této možnosti nevyužil. Tvrzení žalobkyně o krajní nouzi se městskému úřadu jeví jako účelové.
10. K námitce, proč jako provozovatelka vozidla nedostala výzvu k udání řidiče, městský úřad uvedl, že ze zákona o silničním provozu vyplývá, že se nejprve musí zjistit osoba pachatele přestupku řidiče. Přestupek provozovatele vozidla je pak subsidiární, tj. že odpovědnost provozovatele nastupuje až v případě, nelze-li skutečného řidiče na základě žádných důkazů zjistit. Učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku se může odvíjet jak od označení řidiče provozovatelem, ale také od jiných skutkových zjištění. Totožnost řidiče by byla známá absolutně pouze v případě, kdyby strážník městské policie zjistil řidiče přímo při porušování povinnosti. V ostatních případech lze hovořit jen o vysoké míře pravděpodobnosti. Podmínky projednatelnosti přestupku provozovatele zde byly splněny. A pokud žalobkyně namítá, že ji městský úřad nevyzval, kdo v době údajného přestupku vozidlo řídil, tak městský úřad zopakoval, že odpovědnost provozovatele nastupuje subsidiárně, pokud nelze jako viníka určit konkrétní fyzickou osobu.
11. K materiální stránce přestupku městský úřad uvedl, že je naplněna již samotným vytvořením potenciálně nebezpečné situace, aniž by muselo dojít ke konkrétním škodlivým důsledkům. Součástí skutkové podstaty přestupku totiž není následek v podobě zasažení do zákonem chráněných zájmů. Postačí jejich pouhé ohrožení. Žalobkyně ohrozila zájem společnosti na dosažení faktické bezpečnosti na silnicích a na tom, aby dopravní přestupky spáchané řidičem, jehož totožnost nemohla být v daném čase zjištěna, nezůstaly nepotrestány.
12. Žalobkyně se odvolala. Vznese čtyři námitky: (1) že muselo být prokázáno zaviněné jednání a naplnění materiálního a formálního přestupku; (2) že městský úřad předvolal podezřelého řidiče pouze jednou a neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku – v té souvislosti žalobkyně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2020, čj. 9 As 260/2018-21 („rozsudek devátého senátu“), ve kterém podle ní Nejvyšší správní soud „jasně řekl, že jeden pokus předvolání k podání vysvětlení nestačí“, a proto neměl městský úřad řízení vůči ní vůbec zahájit; (3) že zamítl návrh na nařízení ústního jednání; a (4) že se pouští do polemik ohledně krajní nouze.
13. Žalovaný nicméně rozhodnutím ze dne 29. 11. 2024, č. JMK 165963/2024, odvolání žalobkyně zamítl a rozhodnutí městského úřadu potvrdil („rozhodnutí žalovaného“). K první námitce účastníka řízení týkající se společenské škodlivosti přestupkového jednání žalovaný uvedl, že podle judikatury by společenská nebezpečnost jednání nebyla v případě naplnění formálních znaků naplněna, jen pokud by existovaly zvláštní okolnosti případu, které by nebezpečnost předmětného jednání zásadním způsobem snižovaly. Takové zvláštní okolnosti tu žalovaný ovšem nespatřuje. Jde o běžné nedodržení zákazu zastavení a stání na chodníku.
14. K druhé námitce týkající se postupu správního orgánu žalovaný nejprve uvedl, že vydání rozhodnutí městského úřadu předcházela výzva adresovaná žalobkyni k úhradě stanovené částky ve výši 500 Kč ve lhůtě 15 dnů od jejího doručení, kterou tento městský úřad odůvodnil tím, že vozidlo provozované žalobkyni stálo na chodníku, kde to není dopravní

značkou povoleno. Vzhledem k tomu že z oznámení o přestupku bylo zjištěno s vysokou mírou pravděpodobnosti (hraničící s jistotou) o tom, kdo byl řidičem vozidla, tak městský úřad s touto osobou zahájil řízení o přestupku a předvolal podezřelou osobu řidiče k ústnímu jednání. K němu se však nedostavila, a proto městský úřad věc zastavil.

15. Městský úřad pak podle žalovaného postupoval v řízení správně, jestliže byla totožnost řidiče po zjištění přestupku známá. V takovém případě se výzva provozovateli vozidla podle § 125h zákona o silničním provozu nevydává, protože pro vydání výzvy nebyla splněna podmínka podle § 125h odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu. Městský úřad zahájil řízení s podezřelou osobou řidiče, ale vzhledem k tomu, že se ke spáchání přestupku nedoznal a na ústní jednání se nedostavil, nebylo možné prokázat, že se údajná osoba řidiče dopustila přestupku.
16. Ke třetí námitce žalovaný uvedl, že návrh na nařízení ústního jednání městský úřad zamítl, protože shromáždil dostatečné podklady pro zjištění skutkového stavu. Ke čtvrté námitce ohledně krajní nouze žalovaný konstatoval, že argumentace ohledně krajní nouze mohla být užitečná v případě, že by bylo vedeno řízení o přestupku řidiče vozidla, které se pojí se subjektivní odpovědností. Protože se spáchání přestupku podezřelé osobě řidiče nepodařilo prokázat, odpovídá účastník řízení jako provozovatel vozidla.

III. Žaloba a vyjádření žalované k žalobě

17. **Žalobkyně** namítá, že se její zaměstnanec pan Z. a automechanik J. B. vydali vozidlem zjistit závadu. Během jízdy se mechaniku B. udělalo nevolno kvůli bolesti hlavy, proto se rozhodl zastavit. Jelikož byli v úzké jednosměrce a za nimi jelo další auto, zastavili dvěma koly na chodníku, aby se mohli vystřídat v řízení. Než se stihli vystřídat, vyběhla k nim strážnice městské policie a již z dálky fotila situaci. Strážnice místo zjištění skutečného stavu věci pouze sdělila spáchání přestupku. Pan Z. požadoval zápis o přestupku, ale strážnice mu řekla, že vznikne až na služebně městské policie a že si pro něj mohou přijít druhý den.
18. Městský úřad zahájil přestupkové řízení proti panu Z., který byl nahlédnout do spisu. Na základě předchozích zkušeností s úředníkem, který vedl řízení, a s odkazem na rozsudek 32 A 35/2020-56 se rozhodl se jednání vůbec nezúčastnit, protože to pokládal za zbytečné. Po zastavení tohoto řízení se městský úřad příkazem pokusil získat peníze žalobkyni, která proti tomu podala odpor. Následně ji proto vyzval k vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí. Žalobkyně žádala o nařízení ústního jednání, ale městský úřad to zamítnul s odůvodněním, že má jasno, přestože žalobkyně namítala zastavení v krajní nouzi.
19. Žalobkyně se odvolala k žalovanému, který se s námitkami vypořádal po svém. K otázce společenské škodlivosti konstatoval, že k jeho naplnění došlo tím, že nastal formální znak. Taková práce s judikaturou Nejvyššího správního soudu je svérázná. Žalovaný ani nesdělil, jak nebo kdo byl ohrožen. Žalobkyně cituje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-45, podle kterého nelze dovodit, že by k naplnění materiálního znaku skutkové podstaty přestupku došlo vždy, pokud je naplněn formální znak přestupku zaviněným jednáním. Jestliže se k okolnostem přidruží významné okolnosti vylučující porušení nebo ohrožení právem chráněného zájmu společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku.
20. Žalobkyně dále namítá, že jako provozovatelka nedostala výzvu k sdělení totožnosti řidiče podle § 125h zákona o silničním provozu. Žalovaný reagoval argumentací, že totožnost

řidiče byla po zjištění přestupku známá, a proto se výzva podle § 125h odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu nevydává. Žalobkyně však argumentuje, že strážnice řidiče vozidla nezjistila, pouze ztotožnila pana Z., který si chtěl přesednout na místo řidiče. Městský úřad jej pak orgán pouze za podezřelého, u nějž neprokázal, že vozidlo na chodníku zastavil. Měl proto nejprve vyzvat žalobkyni jako provozovatelku k udání řidiče. Žalovaný mylně tvrdí, že na základě oznámení policie byla osoba řidiče zřejmá a nebyla naplněna některá z podmínek § 125h odst. 1 zákona o provozu na pozemních komunikacích. Tato argumentace by byla platná, pouze pokud se nedostavil řidič, kterého by strážník skutečně viděl zastavit. Z oznámení městské policie však osoba řidiče zřejmá nebyla.

21. **Žalovaný** s podanou žalobou nesouhlasí a napadené rozhodnutí považuje za správné a náležitě odůvodněné. Trvá na svém vypořádání se s námitkami žalobkyně. Vycházel ze zcela spolehlivě a přesně zjištěného stavu věci, která správní orgány správně posoudily po právní stránce.

IV. Jednání před soudem

22. Dne 30. 7. 2025 se u soudu konalo jednání. Zúčastnil se ho pan Z. jako zmocněnec žalobkyně. Za žalovaného bez omluvy nikdo nepřišel. Zmocněnec žalobkyně shrnul její procesní pozici. Soud poté přistoupil k rekapitulaci spisu. Během ní se zmocněnce dotazoval, kde se nacházel mechanik B., protože na fotografiích ve spise je vidět právě jen zmocněnec. Mechanik na nich není. Podle zmocněnce byl napravo od něj, ale autor fotografie ho na ní nezachytil.
23. V rámci dokazování zmocněnec předložil čestné prohlášení mechanika B., ve kterém se uvádí:
- „Dne 26.1.2024 v odpoledních hodinách jsem prováděl zkušební jízdu s vozidlem Multivan firmy Sitcom.cz,s.r.o. za účelem zjištění závady hluku na podvozku. Ten den mě bolela hlava jelikož trpím migrénami které mám i lékařsky diagnostikovány. Při jízdě se mi udělalo natolik nevolno že jsem potřeboval zastavit kvůli zvracení a vystřídání v jízdě. Vozidlo jsem odstavil dvěma koly na chodník protože za námi jelo další vozidlo tak abych nebránil průjezdu. Při návratu k vozidlu jsem viděl že pan Z. z firmy Sitcom něco řeší s městskou policistkou která se k vozidlu dostavila během pár chvil kdy jsem zvracel na trávníku. Byla arogantní, a nic jí nezajímalo. Do děje jsem nevstupoval protože mi opravdu nebylo dobře. To je asi vše co k dané události můžu říct. Jen mi přijde absurdní jakými věcmi se městská policie a úřady zabývají.“ (sic!)
24. Další důkazní návrhy zmocněnec žalobkyně neměl. Dříve je nevznesl ani žalovaný. Soud proto již další dokazování neprováděl.

V. Hodnocení soudu

Obecná východiska

25. Jak již soud v minulosti zdůraznil (viz např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2024, č. j. 41 A 21/2024-50, body 33 a 34), je pro něj důležitým východiskem, že právní úprava objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla je sice podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 15/16 ze dne 16. 5. 2018 ústavně souladná. Ale sám Ústavní soud uznává, že představuje zásah do vlastnického práva (body 70 až 88 citovaného nálezu). Podle soudu je proto třeba vykládat celou právní úpravu objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla velmi restriktivně. Z toho důvodu je také třeba přísně lpět na jednoznačném splnění všech podmínek, které pro projednání přestupku provozovatele vozidla vymezuje zákon o

silničním provozu. Jde o výjimku z pravidla odpovědnosti řidiče, který spáchal přestupek. A také výjimku ze zásady ústavní ochrany vlastnictví, která se tu ovšem snoubí s tím, že podle Listiny základních práv a svobod vlastnictví zavazuje.

26. Zákodárce zvolil konstrukci odpovědnosti provozovatele vozidla, která mísí hmotné a procesní předpoklady. Ty hmotné upravuje § 125f odst. 1 až 3 zákona o silničním provozu. V § 125f odst. 5 jsou poté ty procesní, které zákon označuje jako *podmínky pro projednání přestupku*. Spočívají ve třech skupinách okolností, jež je třeba splnit. Správní orgán musí *vždy* (1) *učinít nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku*, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje (návěti § 125f odst. 5). A pak musí alternativně (2) *nezahájit řízení o tomto přestupku a věc odložit*, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě [písm. a)], nebo (3) *řízení o tomto přestupku zastavit*, protože *obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno* [písm. b)].

Důvodné žalobní námitky

27. Žalobkyně nejprve kritizuje žalovaného za to, že se „po svém“ vypořádal s jejími odvolacími námitkami. Podle soudu je pravdou, že jeho rozhodnutí trpí několika vadami.
28. První z nich se týká odvolací námitky žalobkyně, která s odkazem na rozsudek devátého senátu namítala, že se měl městský úřad pokusit předvolat pana Z. vícekrát, a že tedy – slovy zákona – *neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku*. Je pravdou, že právní věta rozsudku devátého senátu říká, že „[n]ení naplněním nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku [...] pouze jediné doručení předvolání k podání vysvětlení, na něž označená osoba nereaguje, ale správní orgán musí učinit další smysluplný úkon směřující ke zjištění pachatele (např. předvedení dotčené osoby [...]).“ Žalovaný na tuto námitku ve svém rozhodnutí nijak nezareagoval.
29. Soud ještě nemůže hodnotit věcnou důvodnost této námitky, to měl nejprve udělat žalovaný. Jde přitom o námitku, která určitě nepostrádala relevanci. Týkala se otázky, zda vůbec městský úřad splnil podmínky pro zahájení řízení vůči žalobkyni jako provozovatelce vozidla. Žalovaný se s ní proto měl věcně vypořádat a vysvětlit, proč – pokud je to ten případ – je tato věc například odlišná od věci řešené rozsudkem devátého senátu, a proč v konkrétních okolnostech tohoto případu měl za to, že městský úřad ve skutečnosti nezbytné kroky ke zjištění pachatele učinil. Již z tohoto důvodu musel soud rozhodnutí žalovaného zrušit a dát mu příležitost, aby tuto vadu napravil.
30. Podle soudu pak žalovaný nezvládl přezkoumatelně a s oporou ve spise zareagovat na námitky, které obecně souvisí s tím, zda měl městský úřad zaslat žalobkyni výzvu podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu.
31. Podle uvedeného ustanovení platí, že „[o]becní úřad obce s rozšířenou působností *bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla*, s nímž došlo ke spáchání přestupku, *k uhrazení určené částky*, pokud (a) jsou splněny podmínky podle § 125f odst. 2, (b) *totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku* a (c) porušení je možné projednat uložením pokuty příkazem na místě.“ (zvýraznil soud).
32. Na dané ustanovení navazuje § 125h odst. 5, podle kterého, „[j]e-li určená částka uhrazena nejpozději v den splatnosti, obecní úřad obce s rozšířenou působností věc odloží. V opačném

případě obecní úřad s rozšířenou působností pokračuje v šetření přestupku. O tomto postupu poučí obecní úřad obce s rozšířenou působností provozovatele vozidla ve výzvě podle odstavce 1.“ A v odst. 6 se dodává, že „[n]euhradí-li provozovatel vozidla určenou částku, může obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který jej vyzval k uhrazení určené částky, písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku ve lhůtě podle odstavce 3. Toto sdělení se považuje za podání vysvětlení. O tomto postupu poučí obecní úřad obce s rozšířenou působností provozovatele vozidla ve výzvě podle odstavce 1.“

33. Rozhodnutí žalovaného je v rozporu s obsahem správního spisu, resp. nepřezkoumatelné pro vnitřní rozpornost, pokud žalovaný uvádí, že městský úřad tuto výzvu ve skutečnosti žalobkyni poslal (viz bod 14 výše). To se totiž reálně nestalo.
34. O dvě stránky dál přitom žalovaný již pracuje s tím, že žalobkyně výzvu ve skutečnosti nedostala. Podle žalovaného byla totožnost řidiče známá a v tomto případě se výzva provozovateli vozidla nevydává. Žalovaný uvedl, že nebylo možné prokázat, že se *údajná* osoba řidiče dopustila přestupku. Pro nesplnění některé z podmínek § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu tedy mohlo být řízení se žalobkyní jako provozovatelkou zahájeno, aniž by tomu předcházelo vydání výzvy. Na str. 6 pak ještě žalovaný zopakoval, že na základě oznámení policie o spáchání přestupku byla osoba řidiče zřejmá a nebyla tak splněna některá z podmínek § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu, a proto mohlo být řízení s provozovatelem vozidla zahájeno bez vydání výzvy.
35. Žalobkyně výzvu nedostala. Část odůvodnění rozhodnutí žalovaného, která vychází z toho, že ji dostala (viz bod 33 výše), tím pádem nemá oporu ve spisu.
36. Vadou na pomezí kategorií nepřezkoumatelnosti, rozporu se spisem a nezákonnosti pak trpí práce žalovaného s § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu po věcné stránce. Soud zde musí znovu upozornit na jeho výše uvedené východisko, kterým je potřeba restriktivního výkladu podmínek přestupkové odpovědnosti provozovatele vozidla. S tím se také pojí obecná trestněprávní výkladová zásada, že v pochybnostech je třeba právní úpravu vyložit ve prospěch obviněného.
37. Tento případ přitom odhalil další nedokonalost celé konstrukce přestupku provozovatele vozidla, která se skrývá v nejasném vztahu mezi § 125f odst. 5 písm. b) a § 125h odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu. Obzvláště pokud jde o neoprávněné stání [§ 125f odst. 2 písm. a) *in fine* téhož zákona]. Soud totiž v konkrétních okolnostech této věci nerozumí, jak mohla být na jedné straně totožnost řidiče (pana Z.) známá, kvůli čemuž městský úřad nezaslal žalobkyni výzvu, pokud se současně na druhé straně neprokázalo, že by to byl právě on, kdo byl řidičem vozidla žalobkyně, které neoprávněně stálo na chodníku.
38. Soud obecně vlastně pochybuje, za jakých okolností by se (u neoprávněného stání) v případě použití alternativy podle § 125f odst. 5 písm. b) zákona o silničním provozu – tedy že správní orgán zastavil řízení o přestupku, protože se nepodařilo obviněnému z přestupku spáchání skutku prokázat – dalo říci, že je totožnost řidiče známá, a proto není poté třeba provozovateli vozidla zasílat výzvu podle § 125h odst. 1 téhož zákona. První uvedené ustanovení vychází z toho, že nevíme, kdo je řidič (pokud se obviněnému nepodařilo prokázat *spáchání skutku*), a druhé umožňuje nevydat výzvu, pokud víme, kdo je řidič. To logicky nejde dohromady.

39. Z těchto důvodů se soudu jeví jako příliš obecné – a proto nikoliv v každém případě jednoduše následovatelné – tvrzení v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 6 As 310/2016-54, že „výzva provozovateli vozidla podle § 125h zákona se nevydává např. v případě, kdy byla totožnost řidiče po zjištění přestupku známa, ale poté přestupkové řízení skončilo zastavením řízení, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno, a bylo zahájeno řízení o správním deliktu s provozovatelem vozidla.“ Respektive by se mohl tento názor použít jen za určitých konkrétních scénářů, např. pokud by provozovatel výzvu obdržel, určil konkrétního řidiče, jemuž by se ale spáchání skutku neprokázalo. Pak samozřejmě před zahájením řízení pro provozovatelský přestupek znovu již výzvu dostávat nebude. Tato věc je ovšem po skutkové i právní stránce dosti jiná. Hlavním důvodem nevydání výzvy ve věci řešené citovaným rozsudkem byla ve skutečnosti neochota samotného provozovatele řešit věc v blokovém řízení (a taky skutečnost, že se nedostavil k podání vysvětlení). Nebyla tak splněna podmínka podle § 125h odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu, nikoliv písm. b), o které jde ve věci žalobkyně.
40. Kromě toho obsah spisu podle soudu jednoduše nedává žádný dostatečný podklad pro závěr, že by kdy byla totožnost řidiče, jenž neoprávněně „parkoval“ na chodníku, známá. Městská policie sice označila jako řidiče vozidla a podezřelého pana Z. Stalo se tak na základě toho, že se k vozidlu dostavil při pořizování fotodokumentace. Měl předtím nakupovat v trafice. Jako důkaz, že právě on byl řidičem vozidla, který spáchal přestupek, to ovšem nestačilo, čemuž ostatně odpovídá i výsledek přestupkového řízení, které proti němu městský úřad vedl. Jednoduše proto nevíme, jestli pan Z. byl řidičem vozidla v době spáchání přestupku.
41. Tomu odpovídá i skutečnost, že městský úřad v příkazu uloženém žalobkyni i v oznámení o pokračování v řízení po odporu žalobkyně uvádí, že zákon o silničním provozu porušil *nezjištěný řidič*. Sám žalovaný pak ve svém rozhodnutí hovoří o *údajné osobě řidiče*. Jak tedy současně mohla být totožnost řidiče známá, což byl důvod, proč městský úřad podle žalovaného nemusel žalobkyni zasílat výzvu podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu?
42. Ve všech těchto aspektech věci tedy žalovaný pochybil a soud proto jeho rozhodnutí zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. V něm bude muset žalovaný jednak vypořádat námitku žalobkyně opřenou o rozsudek devátého senátu a následně bude muset znovu – s oporou ve spise, přezkoumatelným způsobem a ve světle výše uvedeného názoru soudu – vypořádat námitky týkající se nezaslání výzvy podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu.

Nedůvodné námitky

43. Žalobkyně namítá, že její přestupek nenaplnil materiální stránku, tj. že nebyl společensky škodlivý (§ 5 zákona o odpovědnosti za přestupky). Odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008 - 45, ve kterém kasační soud dovodil, že „jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti“.
44. Žalobkyně pak správně uvádí, že z tohoto rozsudku jako *obecné pravidlo* plyne, že „lze tedy obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Z tohoto závěru však nelze dovodit, že by k naplnění materiálního znaku skutkové podstaty přestupku došlo vždy, když je

naplněn formální znak přestupku zaviněným jednáním fyzické osoby. Pokud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek“. Obdobně se Nejvyšší správní soud k těmto obecným principům přihlásil v rozsudcích ze dne 6. 1. 2012, č. j. 5 As 106/2011-81, či ze dne 12. 2. 2015, č. j. 3 As 92/2014-32.

45. V rozsudku ze dne 9. 4. 2015, č. j. 7 As 63/2015-29, dále Nejvyšší správní soud vysvětlil, že „[s]polečenská nebezpečnost jednání, tedy materiální stránka přestupku, by nebyla naplněna, pokud by existovaly zvláštní okolnosti případu, jež by nebezpečnost předmětného jednání zásadním způsobem snižovaly. Okolnostmi, jež snižují nebezpečnost jednání pro chráněný zájem společnosti pod míru, která je typická pro běžně se vyskytující případy přestupků, mohou být zejména: význam právem chráněného zájmu, který byl přestupkovým jednáním dotčen, způsob jeho provedení a jeho následky, okolnosti, za kterých byl přestupek spáchán, osoba pachatele či míra jeho zavinění.“
46. Soud ovšem podobně jako správní orgány v této věci nespatřuje žádné zvláštní okolnosti, které by z ní činily výjimečný případ, který by zasluhoval zvažování, zda jednání žalobce nebylo společensky škodlivé. Jde naopak, jak uvedl již žalovaný, o případ běžného neoprávněného stání vozidla na chodníku. Na tom nic výjimečného či mimořádného není. Šlo to o narušení veřejného zájmu na bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Námitka poukazující na nenaplnění materiální stránky přestupku proto není důvodná.
47. Žalobkyně také namítá, že městský úřad nezákonně zamítl její návrh na nařízení ústního jednání. Tato námitka ovšem také není důvodná.
48. Podle § 80 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupku správní orgán může (tedy nemusí) nařídit ústní jednání. Podle § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupku pak správní orgán nařídí ústní jednání na požádání obviněného, *je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv*; jinak návrh zamítne usnesením, které se oznamuje pouze obviněnému.
49. Podle soud zvýrazněná část – tj. podmínka nezbytnosti nařízení jednání k uplatnění práv obviněného – klade na obviněného požadavek, aby se právě na nezbytnost nařízení jednání k uplatnění jeho práv v daném návrhu zaměřil. Žalobkyně to ovšem neudělala, jen uvedla: „Dále žádáme aby pro toto řízení bylo nařízeno řádné ústní jednání!“ (sic!). Nelze se proto tolik divit městskému úřadu, že podmínku nezbytnosti nařízení jednání k uplatnění práv obviněného neshledal za splněnou, jestliže se jí ani náznakem nevěnovala ani sama žalobkyně, která např. neuvedla, že by při něm chtěla vyslechnout svědka nebo navrhnout něco dalšího k důkaznímu provedení. Kromě toho se žalobkyně ani proti usnesení městského úřadu o zamítnutí návrhu na nařízení ústního jednání neodvolala.
50. Byť tedy argument správních orgánů o tom, že shromáždily dostatečné podklady pro zjištění skutkového stavu, není tím nejpádnejším pro nenařízení ústního jednání (dokud například obviněný nenavrhne vlastní důkazy, kterými by případně na jednání vyvracel podklady ve spise, tak vlastně správní orgány nemohou vědět, zda mají dostatečné podklady), tak v kontextu výše uvedených okolností soud nepovažuje žalobní námitku na nenařízení ústního jednání za důvodnou.

51. Poslední námitka se týká krajní nouze při stání vozidla žalobkyně na chodníku. Podle § 24 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky čin jinak trestný jako přestupek není přestupkem, jestliže jím někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem. Podle § 24 odst. 2 téhož zákona pak nejde o krajní nouzi, jestliže toto nebezpečí bylo možno za daných okolností odvrátit jinak nebo následek tímto odvracením způsobený je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl-li ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.
52. Soud v tvrzeních žalobce a jím doloženém prohlášení mechanika B. neshledal dostatek argumentů, které by jednoznačně dokládaly, že šlo o krajní nouzi. Oním zájmem chráněným zákonem, kterému mělo hrozit nebezpečí, mělo být zdraví mechanika, kterému se udělalo špatně. Bolela ho hlava, protože trpí migrénami, které má i lékařsky diagnostikované. Za těchto okolností ovšem soud napadá, zda tedy bylo vhodné, aby vůbec usedal za volant. Navíc pokud se mu dělalo nevolno, tak na dané ulici měl již dříve (nebo jen o kousek dále) několik možností zastavit vhodněji, bylo-li důvodem zastavení i to, že za ním jelo další vozidlo, kterému nechtěl bránit v průjezdu. Pokud i tohle zvládal zohledňovat, tak situace podle soudu nebyla natolik závažná, aby neoprávněné stání na chodníku odůvodňovala. Jestliže by tak závažná byla, tak by běžný řidič například i rozsvítil všechny blinkry, aby upozornil na nebezpečí a dal také najevo, že jde jen o krátkodobé zastavení vyvolané právě něčím podobným. V neposlední řadě by se dalo čekat, že stav mechanika žalobkyně doloží určitými lékařskými zprávami o jeho stavu, jenž sám tento mechanik popisuje, a o které by ho za účelem své obhajoby požádala.
53. I pokud by tedy soud skutkovým tvrzením žalobkyně uvěřil, tak podle soudu nedosahovala poměrně vysoké úrovně závažnosti, která je třeba pro splnění podmínek krajní nouze. Daná námitka tedy také není důvodná. Byť soud musí i zde žalovanému vytknout, že danou námitku uchopil chybně, jestliže zdůrazňuje, že na rozdíl od subjektivní odpovědnosti řidiče tu jde o objektivní odpovědnost provozovatele vozidla. To zde totiž vůbec nehraje roli. Krajní nouze je *okolností vylučující protiprávnost* jednání, nejde o problém zavinění. A okolnosti vylučující protiprávnost samozřejmě mohou hrát roli i u provozovatelského přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, protože v případě splnění jejich podmínek by neplatilo, že provozovatel nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích (§ 10 odst. 3 zákona o silničním provozu).

VI. Závěr a náklady řízení

54. Soud tedy z důvodu popsaných v části V. b. tohoto rozsudku zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 soudního řádu správního). V dalším řízení žalovaného váže právní názor plynoucí z tohoto rozsudku (§ 78 odst. 5 soudního řádu správního).
55. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 4 000 Kč odpovídající zaplacenému soudnímu poplatku za žalobu a návrh na přiznání odkladného účinku.
56. Žalobkyně dále vyčíslila náhradu za cestu jejího zmocněnce ze Znojma do Brna a zpět vozem, jehož technický průkaz taktéž doložila. Vůz má podle něj průměrnou spotřebu 7,2 l

motorové nafty/100 km. Za celkově 148 km v ceně 2,4984 Kč/km za palivo (cena motorové nafty podle vyhlášky č. 475/2024 Sb. v letošním roce činí 34,70 Kč za litr) a 5,80 Kč/km za amortizaci vozu [§ 1 písm. b) citované vyhlášky] soud vypočetl částku 1 228 Kč. K tomu ještě žalobkyně doložila parkovací lístek z parkovacího domu za 60 Kč.

57. Žalobkyně dále ještě požadovala náhradu za promeškaný čas v délce čtyř hodin, přičemž průměrně hodinové náklady zmocněnce činí 355 Kč. Chtěla i paušální náhradu za úkony podle cit. „současné vyhlášky“. Tyto náklady ji však soud přičíst nemohl. Zmocněnec totiž není advokátem, a proto se nedal na promeškaný čas či paušální náhradu za jednotlivé úkony použít advokátní tarif. Ve správním soudnictví se také nepoužije vyhláška č. 254/2015 Sb., která by se jinak použila v občanském soudním řízení a umožnila by alespoň přiznání paušálu za úkon v podobě účasti na jednání. Pro přiznání daných tvrzených nákladů tu proto není právní základ.
58. Celkově náklady řízení tedy činí 5 288 Kč, které žalovaný musí podle výroku II. tohoto rozsudku uhradit žalobkyni do 30 dnů od jeho právní moci.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 30. července 2025

Martin Kopa, v. r.
samosoudce